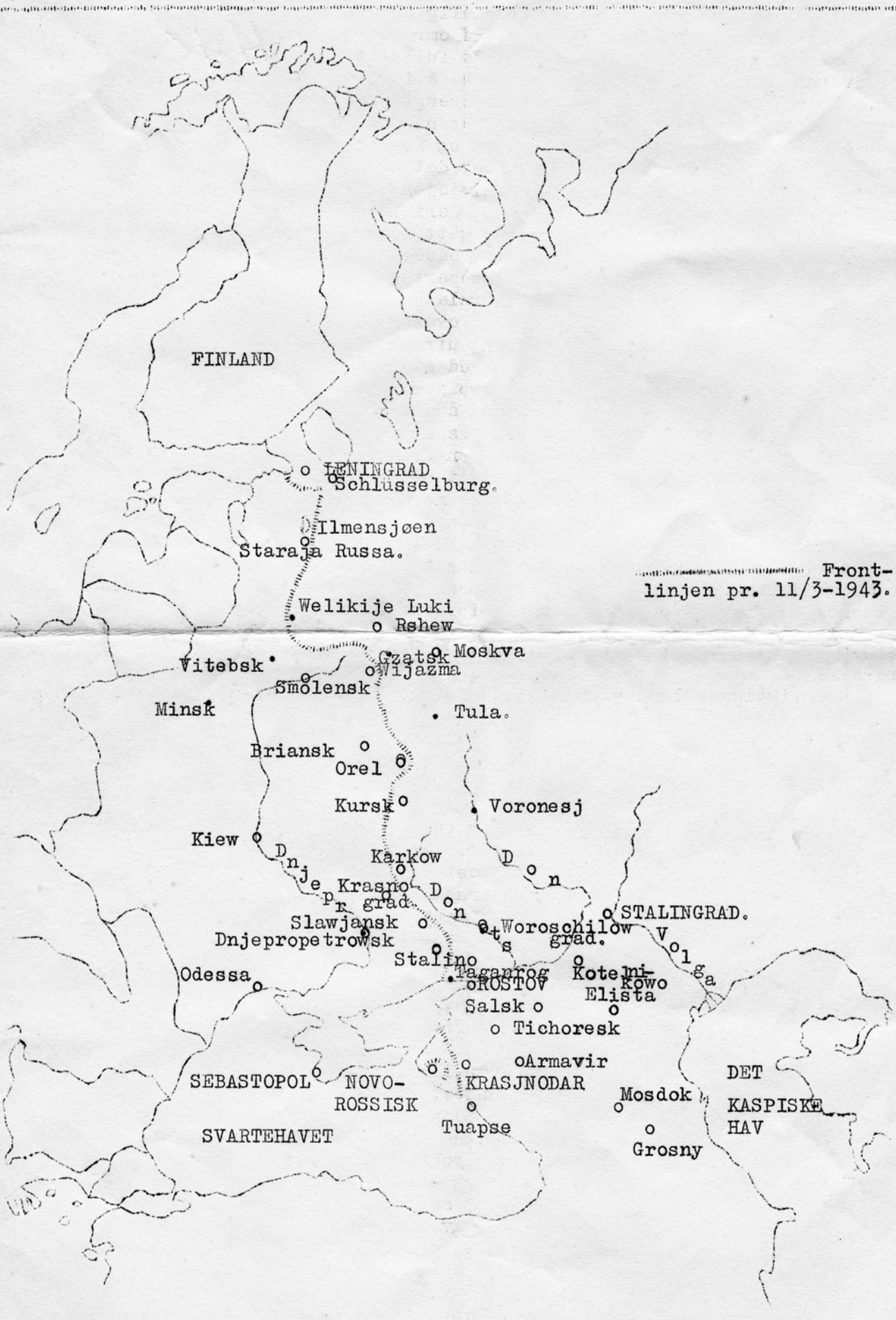
FINLAND
LENINGRAD
Schlüsselburg.
Ilmensjøen
Staraja Russa.
Welikije Luki
Rshew
Gzatsk
Moskva
Vitebsk
Wijazma
Smolensk
Minsk
Tula.
Briansk
Orel
Kursk
Voronesj
Kiew
Dnjepr
Karkow
Don
Krasnograd
Slawjansk
Woroschilowgrad.
STALINGRAD.
Volga
Dnjepropetrowsk
Stalino
Taganrog
Kotelnikowo
Odessa
ROSTOV
Elista
Salsk
Tichoresk
Armavir
DET KASPISKE HAV
SEBASTOPOL
NOVOROSSISK
KRASJNODAR
Mosdok
Tuapse
Grosny
SVARTEHAVET
Front-linjen pr. 11/3-1943.

KRIGSOVERSIKT PR. 1o. MARS 1943.

RUSSLAND: Russerne har fortsatt sin framgang på Kuban-fronten og mot Noworossijsk, men vårbløyta gjør det umulig å sette inn motoriserte styrker, framgangen er derfor foreløbig langsom. I området mellom Det Asovske Hav og Karkow har sneløsningen satt en praktisk talt fullstendig stopper for den russiske offensiv, og gjort det mulig for tyskerne å forbedre sine stillinger på flere punkter. Kilen som i slutten av februar trengte sydover mot Mariupol og truet med å omringe tyskerne i Donets-området, er nå trengt helt tilbake, og trusslen mot de tyske stillinger i Dnjepropetrowsk og Konotop, øst for Kiew, er opphørt. I løpet av de 1o første dager av mars er det også lykkes tyskerne, ved et konsentrert angrep av ikke mindre enn 25 divisjoner, å trenge russerne tilbake til Donets-elva og erobre 8 byer tilbake, deriblant Pavlograd og Krasnograd. Det er på dette område at russerne hadde gått lengst fram under vinteroffensiven, og dermed fjernet seg lengst fra sine baser. Avstanden fra Stalingrad til Woroschilowgrad er over 4oo km, og mesteparten av veien går det bare en jernbane, mens tyskerne lenger vest i det sentrale kull- og industri-distrikt omkring Stalino, Makejewka ogGorlowka, har et overordentlig tett jernbanenett til sin rådighet. Så lenge veiene er omtrent uframkommelige, gir dette tyskerne en stor fordel, og de har utnyttet den med sin vanlige dyktighet. Lenger nord har de sendt store troppemasser med de tro jernbaner østover mot Karkow. Det er mulig at tyskerne virkelig regner med å erobre Karkow tilbake, men det er også mulig at operasjonene her bør oppfattes som avlastningsangrep for styrkene lenger nord. - Med teleløsningen har tyngdepunktet i kampene flyttet seg nordover. Vest for Kursk har russerne tatt byene L'gow og Dimitrijew ved den direkte jernbane Karkow-Briansk. Lenger nordøst har det nå i over 14 dager rast voldsomme kamper om Orel, som er det eneste av støttepunktene for fjorårets sommerfront som ennå er i tyskernes hender. Lykkes det å erobre Orel, vil også det viktige jernbaneknutepunkt Briansk, lenger vest ved den direkte linje Karkow-Wijazma-Rshew bli truet. Kampene på midtfronten må i det vesentlige vurderes ut fra synspunktet jernbaneforbindelser. Tyskerne har fordelen av det tetteste jernbanenettet, og i sør av de fleste jernbaner paralelt med frontlinjen. Lykkes det russerne å erobre jernbanen over Briansk, vil de stå langt sterkere foran sommerens operasjoner.

Den viktigste landevinning i de første 1o dager av mars er imidlertid erobringen av Rshew, som ble tatt etter voldsomme kamper 2. mars. Tyskerne etterlot 2.ooo døde og en mengde materiell, bl.a. 112 panservogner og 1.1o5 jernbanevogner, men hevder som vanlig at de trakk seg tilbake frivillig, uten tap og etter en på forhånd oppstilt plan. Rshew har i lang tid vært spissen av en smal kile som strakte seg fra sydvest fram til en betenkelig nærhet av Moskva, og tyskerne har antakelig hatt planer om å bruke denne framskutte stilling som utgangspunkt for en ny sommeroffensiv. Rshew-kilen er nå trengt ca. 12o km. tilbake. Gzatsk på jernbanelinjen Moskva-Wijazma ble erobret 7. mars, og jernbaneknutepunktet Wijazma er sterkt truet. Frontlinjen fra Orel til Wijazma går nå i rett linje over jernbaneknutepunktet Sukinitski, som ble erobret 8/3. Ved Wijazma bøyer den imidlertid rett vestover, og russerne nærmer seg industribyen Smolensk. Lenger nordvest, langs den brede russiske kile med spissen i Njevel og Welikije Luki er stillingen uforandret siden begynnelsen av januar, men lenger nordøst, syd for Ilmensjøen, har Timosjenko satt inn en storoffensiv, tatt Demjansk 2. mars og trengt fram over Lovat-elva like sydøst for den sterke pinnsvinstilling Staraja Russa. Hvis teleløsningen ikke kommer for tidlig også på denne del av fronten, skulle det være håp om at russerne klarer å trenge vestover til jernbaneknutepunktet Pskow syd for Peipussjøen. Tyskerne vil i så fall bare ha tilbake en jernbane til å forsyne sine tropper ved Leningrad. På Leningradfronten har russerne ennå ikke satt inn større angrep, etter at de i siste halvdel av januar erobret sydkysten av Ladoga. 2 jernbanelinjer til Leningrad er nå befridd, og av den direkte linje fra Moskva holder tyskerne bare et kort stykke. Det er sannsynlig at en stor russisk offensiv er nær forestående også på denne del av fronten.

På sydfronten er nå våren kommet, og det vil ikke vare lenge før det igjen blir muligheter for bevegelseskrig. Spørsmålet blir da om tyskerne igjen vil kunne ta initiativet, og begynne en ny vår- eller sommer-offensiv slik som nazipressen forespeiler det tyske folk. I sin tale 3o. september 1942 uttalte

hitler riktignok at tyskerne for framtiden skulle holde seg på defensiven: "Vårt program er meget enkelt --- å avvente hvem som først blir trett", men det var før russernes store landevinninger, og meningen var sikkert ikke å oppgi å erobre oljefeltene i Kaukasus. Vinteroffensiven har vist at russerne, takket være sine kamperfaringer og sitt bedre og rikeligere materiell, nå er langt sterkere enn for et år siden, og greier å erobre selv tyskernes sterkeste støttepunkter, som f.eks. Karkow. Å holde seg til defensiven vil derfor bety å bli drevet tilbake. Tyskernes styrke hittil har vært den motoriserte sommeroffensiv, og det er sannsynlig at de også denne gang har truffet forberedelser, og bl.a. holdt atskillig materiell tilbake for et nytt forsøk på å bryte russernes angrepskraft. Det hårdnakkede forsvar av Taman-halvøya og Noworossijsk, og offensiven mot Karkow og den vestlige del av Donets-distriktet kan også tyde på at nazistene akter å gjenta sitt forsøk på å erobre Baku. På den annen side er det 4 mil. av tyskernes beste tropper som er satt ut av spillet under kampene i Russland, og den årsklasse som nå innkalles og gis en utilstrekkelig trening, er 17-åringer. Tysklands vasall-tropper er på det nærmeste tilintetgjort, og selv om det lykkes å tvinge vasall-statene til å stille nye tropper på benene, vil det denne gang bli motvillige og dårlige soldater. En ny tysk sommeroffensiv vil derfor bare bli en forkrøblet gjentagelse av fjorårets, og vil bli møtt av voldsomme russiske motoffensiver. Hvis vestmaktene i løpet av våren eller sommeren innfrir sitt løfte om å opprette en virkelig "annen front" vil tyskerne heller ikke ha mulighet for å sette i gang en forkrøblet offensiv. Deres nye materiell og tropper vil da for den største del måtte dirigeres annet steds, og russerne vil i løpet av sommeren erobre Ukrainas korndistrikter tilbake. I så fall, men bare i så fall, vil vi kunne regne med at krigen blir slutt i år.

TUNISIA: Det lenge ventede allierte storangrep i Tunisia lar fremdeles vente på seg, og Churchills løfte etter Casablanca-møtet om avgjørende kamper i de kommende uker, er ikke blitt innfridd. I steden har tyskerne gått til angrep og til dels vunnet terreng på nord- og midt-fronten i februar, og i begynnelsen av mars er de til og med gått til angrep syd for Mareth-linjen, men er her blitt slått tilbake med betydelige tap. Fra London er amerikanernes forsmedelige nederlag på midt-froten i siste halvdel av februar blitt forklart bl.a. med at amerikanerne ved oppstilling av sine tankformasjoner hadde gjort høyaktig samme feil som britterne, da de sist sommer ble slått av Rommels tropper. Dette må bety at amerikanerne ikke har villet nyttig-gjøre seg den britiske 8. armés kamperfaringer, eller m.a.o. at samarbeidet mellom de allierte ikke er som det bør. Skylden for et slikt forhold må i første rekke tilskrives den høyeste ledelse, og man kan vanskelig fri seg fra inntrykket av at denne har sviktet like fullstendig på det militære som på det politiske område. Det er skadelig for den indre front, ikke bare i Frankrike, men også i alle andre tyskbesatte land at makten i fransk Nord-Afrika ligger i hendene på halvfascistiske Vichy-tilhengere som motarbeider de Gaulle. Først etter Casablankamøtet - 2 måneder etter besettelsen - ble jødene sluppet ut av konsentrasjonsleirene, og først i mars har man løslatt fra fengslene de de Gaullister som har begått den forbrytelse å bistå de allierte, d.v.s. delta i Frankrikes frihetskamp før okkupasjonen. Vichy-tilhengerne synes gjennomgående også å være lite engelskvennlige, og ser helst at den nåværende militære situasjon skal vare lengst mulig. Den ordning som ble truffet ved besettelsen kunne kanskje forsvares som en midlertidig foranstaltning, hvis resultatet var blitt en rask rydding av Nord-Afrika. Som en langvarig ordning kan det ikke sies noe til forsvar for den, og det er ikke usannsynlig at den også er en medvirkende årsak til at den allierte offensiv ennå ikke er kommet i gang.

DET FJERNE ØSTEN: En stor japansk konvoy som var på vei til Ny Guinea ble i forrige uke angrepet av allierte fly, og det kom til voldsomme trefninger i Bismarkhavet. De allierte anvendte i alt 136 fly og hadde forholdsvis små tap. Hele den japanske konvoy ble imidlertid tilintetgjort, og 15.000 japanere ble drept. Konvoyen bestod av 3 kryssere, 7 destroyere og 12 handelsskip. Dessuten ble 166 japanske fly ødelagt under disse kamper.

vvv vVv vvv

S M Å P L U K K.

Et gammelt ordspråk sier at en sund latter forlenger livet. I disse tider kan det være nyttig å følge denne læresetning. Det er ikke akkurat hyggelige tider vi lever i, og man fristes kanskje ikke til å vise så særlig godt humør når all slags vanskeligheter tårner seg opp. Men heldigvis har det norske lynne ikke gått tapt i disse krigens år. Folkevittigheten er ikke død. Vi må bare håpe at det finnes folk som skriver opp alle disse humørvekkende gloser som dukker opp, slik at ettertiden kan ta dem fram og smile gjenkjennende.

De frie avisers tilværelse er ingen dans på roser. Tunge tider sammen med plassvanskeligheter gjør sitt til at stoffet blir lagt alvorlig an. Litt humør innimellom kan dog være nyttig krydder i kosten, og denne avis vil framover servere litt"småplukk". Så overlates det til leserne å avgjøre om det bør fortsettes med dette.

Motehuset Renée er plyndret for tredje gang og varer til en verdi av 60-70 tusen kroner er igjen blitt borte. Dette tyder på at tyskerne nå har organisert vanlige innbruddsbander som arbeider etter okkupasjonsmetoden. En så systematisk og grunndig plyndring som tilfellet Renée, viser tydelig at det må stå atskillig mer erfarne folk bak geschäften enn de vanlige norske utøvere av denne edle sport greier å prestere.

Vi leser i "Aftenposten" for lørdag kveld at i U.S.A. er det innført kjøttrasjonering for å komme svartehandelen til livs. Hos oss er det akkurat omvendt.

En herr Sündemann er ute i tysk presse og skjeller i anledning de engelske bombeangrep på Tyskland. Det ble drept noen hundre under angrepet på Berlin og såret like mange. Sannsynligvis ligger de virkelige tall atskillig høyere. Vi vet ikke hvor mange tyske sivilpersoner som er drept under bombeangrepene, men vi synes å huske at det ifølge engelske oppgaver er drept bort i mot hundre tusen sivile i England av tyske flygere. Kanskje herr Stellvertretender pressesjef Sündemann ikke er oppmerksom på dette forhold. I så fall gir vi ham opplysningene gratis. Når tyskerne hevder at det siste storangrepet mot Berlin kostet de allierte omtrent like mange ofre som tyskerne, så skjønner vi ikke riktig at man kan snakke om feige terror-angrep. Er det mer feigt å dø i ruinene av et nedstyrtet fly enn av en bombe? Herr Sündemann påstår videre at Roosevelt er bestemt på å ødelegge byer og landsbyer i Frankrike, Nederland, Hellas og Norge, og derved gjennomføre bolsjevisering av disse steder. Hvis så er tilfelle, kan vi meddele herr Sündemenn at den fullkomne bolsjevisering ble gjennomført i de norske byer Namsos, Steinkjær, Molde, Kristiansund, Åndalsnes, Elverum, Bodø og Voss på vårparten 1940, - små norske byer, delvis uten forsvar og militære mål. Hvis pressesjefen ikke er helt ajour, kan vi meddele ham at det var tyske fly som greide brasene.

Teatrene kommer antakelig ikke til å bli berørt av arbeidsmobiliseringen, leser vi. For en gangs skyld er vi helt enig. De fleste teatre har nå nazistiske sjefer og er uten publikum. Den tapte arbeidskraft vil i alle fall innskrenke seg til å gjelde dem som arbeider på scenen.

I Tyskland har man, takket være de allierte, kunnet skape en helt ny industri, nemlig: oppsamling og omsmelting av glass fra knuste ruter etter bombeangrep. Vi gratulerer med tiltaket og ønsker foretakendet må vokse seg stort og mektig. Vi henleder tyskernes oppmerksomhet på det faktum at små barn i 2 - 4 års alderen vil kunne utføre et meget godt arbeide med slik oppsamling. (Såfremt disse årganger ikke er utkommandert til krigstjeneste.)

Ghandi har nå begynt å drikke geit-melk og appelsinsaft etter fasten. Det er heldig for Ghandi at han er internert av engelskmenn og ikke av tyskere. Her i Norge ville han neppe fått hverken Geit-melk eller Geitost. Han ville hatt utsikt til 2 appelsiner nå, mot klipp på kjøttkortet, men da han ikke spiser kjøtt, hadde også den mulighet gått fløyten. Men hvis Ghandi vil sette ny rekord i å faste, kan vi ikke sterkt nok anbefale ham å oppholde seg f.eks. i Oslo. Han vil her i alle fall ikke bli fristet til å bryte fasten.

vvv vVv vvv

KRAFT DURCH ANGST.

Mer eller mindre vellykkede slagord har stadig blitt hamret inn i tyskernes bevissthet av den tyske propagandamaskin. De har ofte svekket hukommelse dom som fabrikerer disse slagordene, for selvmotsigelser og ku-vendinger forekommer svært ofte. Det tyske folk vet til slutt ikke hva det skal tro. I steden for vei-ledning, får de vill-ledning.

I 1940 het slagordet: "Vi har seiret". I 1941: "Vi kommer til å seire". I 1942: "Vi må seire". I 1943: "Vi kommer aldri til å kapitulere".

I begynnelsen av 1942 profeterte Goebbels: "1942 vil bli et velsignet år. 1943 vil bli et jubelår!" (Sikkert for oss!) 30. januar 1942 skrek hitler i sin tale: "Men jeg vet også at det værste allerede ligger bak oss." - I sin berømte tale kort etter sa Göring: "Føreren - og føreren alene, har æren og ansvaret for krigen."

Fra propagandamaskinen lød det for en stund siden: "Skulle slaget om Stalingrad slutte med en tragedie, må man huske på at hver soldat må være forberedt på å dø. Fra militært synspunkt er det likegyldig om det skjer i Paris eller i Stalingrad." Hertil ble følgende bekjennelse tilføyd: "Hvis vi i 1939 hadde forutsett disse prøvelser, hadde vi brutt sammen."

Goebbels har nå åpnet en bredt anlagt propaganda under det slagordet vi vil kalle: "Kraft durch Angst". Det er bolsjevik-spøkelset som trekkes fram. Det er ganske pussig at tyskerne er redd for russerne. I følge de siste offisielle tyske taps og vinningslister har tyskerne i alt mistet ½ mil. mann i drepte, sårede og fanger i Russland, mens 18,2 mil. russere er satt ut av spillet. Størstedelen av den tyske hær er altså uskadd, og hele den russiske hær er praktisk talt knust. Allikevel melder fører-kommunikéene om "tallmessig overlegne russiske styrker" og "om byer som er oppgitt planmessig", "verdenshistoriens hardeste kamper" o.l. Kanskje alle de drepte russiske millioner er gjenoppstått fra de døde? - Sovjetsamveldet er nå hovedfienden, ja nesten den eneste. Goebbels taler derfor om "gentlemenn og bolsjeviker" og Göring sier "Vi kan tenke oss et arrangement med anstendige motstandere, men ikke med bolsjeviker", og selv den norske presse forbyr "ubalanserte angrep på England".

Man sier åpent i Tyskland at "vi har undervurdert motstanderen", "det var et sjokk at England nektet å kapitulere i 1940 og at Russland narret Tyskland inn i krigen". "Den siste tids hendelser har åpnet nye perspektiver". "Fienden planlegger grusomme hevnaksjoner". - "Alle tyske barn skal fjernes fra foreldrene" (som tyskerne har gjort med jødebarn). - "All Tysklands ungdom skal sendes til koloniene". - "En bolsjevikisk innmarsj vil bety en ren landsulykke". Dette kan bare en fanatisk samling av alle landets krefter hindre. Denne propaganda virker nok, men det er rart om ikke folk begynner å spørre seg selv: "Det kan vel ikke bli verre enn vi har det nå?" I panikkartet hovmod heter det: "Tyskland vil aldri kapitulere for bolsjevismen. Vi vil kjempe mot bolsjevikene ikke bare på Russlands stepper, men også i Polens skoger, på Tysklands heder, på Frankrikes marker, ja om nødvendig i Spanias olivenlunder". Men før de kommer så langt er det vel neppe flere våpenføre tyskere igjen.

Pressen er begynt å røre med et farlig årstall: 1918, og trekker gustige sammenligninger med dette. Den siste ku-vending er at propagandamaskinen trekker sammenligninger med Englands stilling i 1940 som et forbillede for tyskerne.

vvv vVv vvv

LØNNINGENE SKAL NED.

Det har vært holdt en konferanse mellom Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon, bygningsgruppen representert ved en "herr" Andersen og Arbeidsgiverforeningen ang. nedsettelse av lønninger. Tyskerne har framsatt "forslag" om nedsettelse av timelønnen og begrensning av akkordsatser. "Forslaget" går ut på timelønn ned til kr. 1,60 pr.time for fagarbeidere. Det forutsettes at arbeidet i størst mulig utstrekning utføres på akkord med utbetaling av kr. 1,28 pr.time inntil akkorden blir gjort opp. Maksimalt tillatt fortjeneste på akkorder skal bli 40 % av kr. 1,60. Den maksimale fortjeneste ved akkordarbeide vil da bli kr. 2,24 p.t.

Nåværende fortjeneste pr.t. ligger på ca. kr. 1,80 for fagarbeidere + 0,50 pr.t. annen hver uke i forskudd på ak.fortjenesten inntil avregning finner sted. Avregning foretas da uten begrensning av maksimal fortjeneste.

Arbeidsgiverne har sendt Arbeidsgiverfor. sin betenkning over en nedsettelse av arbeidernes fortjeneste under de nåværende forhold.-Konf.fortsetter i neste uke.

I Arbeidsdirektoratet arbeides det i disse dager med en plan som i korthet går ut på å sende ca. 4o % av kirkens prester på arbeidstjeneste. Det bemerkelsesverdige ved denne plan er at den stammer fra kirkedepartementet, som uten omsvøp og helt kynisk ber direktoratet sørge for at disse prester blir anbragt i slikt arbeide at de ikke kan få skjøttet sine kall. Anmodningen, som skal effektueres, gjelder 2oo prester som i dag er i aktiv tjeneste i kirken, samt 73 fengslede eller forviste prester. Skrivet som arbeidsdirektoratet har mottatt er undertegnet av "kirkeminister" Skancke og "ekspedisjonssjef" Feyling, og er datert 2. mars d.å.

Vi har her det avgjørende bevis for arbeidsmobiliseringens hensikt. Det er så visst ikke å skaffe det hungerstruede norske folk hverken ved eller poteter. Tror virkelig noen at de tyske ledere under sin desperate dødskamp bryr seg det ringeste om hvor vidt vi sulter ihjel til siste mann? Og loven om arbeidsmobiliseringen stammer fra Tyskland, la oss ikke glemme det midt i all den heseblesende propaganda om denne sak.

Kirkedepartementets skriv viser at lovens hensikt i første rekke er å rette et drepende slag mot alt som heter hjemmefront. Helt naturlig får da kirken - på tysk initiativ og ved velvillig assistanse av det nazistyrte kirkedepartement og ditto arbeidsdirektorat - det første slag.

Planene overfor kirken viser dessuten at arbeidsmobiliseringen er straff. De utpekte prester er enten slike som allerede er straffet med fengsel eller forvisning eller som kirkedepartementet mener burde ha vært det. Før har det imidlertid ikke turdet, men nå har det fått et skikket redskap til å skaffe alle ubekvemme prester av veien.

Etter dette er retningslinjene for arbeidsmobiliseringens gjennomførelse helt klare. Siktepunktet er hjemmefrontens tilintetgjørelse. Midlet er å fjerne og isolere fra de vanlige omgivelser en hver som kan tenkes å bety noe i den hjemlige motstand mot barbarerne. Dertil kommer straffe-hensynet, nå skal jøssingene få svi! Det er den nazistiske hats- og hevn-mentalitet som her feirer sin grusomste triumf. - Vi for vår del tror imidlertid at nazistene atter har avlagt prov for sin grenseløse dumhet. Tneke seg noe så dumt som å begynne med kirken! Hver dag inneholder avisene den mest hårreisende beskrivelse av gudløsheten i Russland og av Sovjets brutale overgrep mot kirke og prester. Tror virkelig de herrer nazister at de ved å sende nesten 3oo norske prester på slavearbeid, skal erhverve seg ry som kristendommens beskyttere? Og tror de - ved på denne måte å rive opp og rasere den norske kirke og dens menigheter - at de skal bli ansett for å "verne kristendommens grunnverdier"? Humbugmakere! Og slike folk preker om korstog!

Det norske folks stilling til arbeidsmobiliseringen vil nå utvilsomt måtte tas opp til grundig overveielse. Når det viser seg at en saklig begrunnelse bare er et skalkeskjul for den pansrede neve, da kommer spørsmålet inn under nytt lys. Det er således klart at kirken ikke rolig vil kunne finne seg i at de norske menigheter knuses av en tyrannisk og hevngjerrig stat ved på snedig og brutalt vis å fjerne dens prester. Men av den kamp som på dette punkt kommer til å stå mellom kirke og stat, vil det norske folk kunne lære meget m.h.t. sin holdning overfor arbeidsmobiliseringen.

Kirkens signaler kan ikke la vente lenge på seg. For planene som ligger til utførelse i arbeidsdirektoratet er det groveste forsøk som noen sinne er gjort for å ødelegge kirke og kristendom i Norge.

n-

... hitler av ham. Det er altså bare hans mødrene oppnav som er fastslatt.

hitler har, som ventelig, ingen høyere skoleutdannelse. Man vet at i det minste i den første tid etter maktovertakelsen har han lidd under dette. Statssekretær Meisner har lært ham det mest nødtørftige. Til omtrent 1923 var han den fullstendige annonyme. Han ble oppdaget av general Ludendorf, som var på det rene med hans utvilsomme evner som taler, og som på et tidlig tidspunkt skjønte at han med sin folkelige generalsosialisme ikke hadde noe å vinne hos de tyske arbeidere. Her var "arbeideren" hitler den riktige mann. Han var den riktige hest, som mennene bak Ludendorf, særlig tungindustrien (Krupp, Düssen o.a.) og de prøysiske godseiere kunne sette på og som forfulgte to mål.

For det første, det mest nærliggende mål, å knuse sosialismen, særlig de forhatte fagforeninger. Tyskland etter krigen var nemlig langt på vei mot en virkelig sosialt oppbygget og sosialt ledet statsdannelse, som fanatisk avviste tanken på en ny krig. Det fjernere mål for denne maktgruppe var erobringen av Europa. Følgene av dette mål opplever vi i dag i den mest brutale form.

3o. januar 1933 var det første mål nådd. Med brutal makt og hensynsløse midler tok hitler fatt på å tilintetgjøre fagforeningene og alle de sosiale innretninger som "november-republikken" hadde skapt og som denne maktgruppe hatet. Og den del av sin oppgave utførte han grundig og til sine oppdragsgiveres fulle tilfredshet. Over 2 mil. menn og kvinner ble i årenes løp sjelelig og legemlig ødelagt i konsentrasjonsleirene.

Men tilbake til "føreren" hitler. Ved de taler av ham som kringkastes hører man alltid et orkanisk bifall. Det er en feiltakelse å tro at dette bare er bestilt og befalt applaus. En slik oppfatning ville være en skjebnesvanger feilslutning. La oss ta tiden før 3o. januar 1933. Den gang var det på hans møter alltid 3 kategorier:

1) partifellene, altså partimedlemmer og partitilhengere.
2) hans motstandere, for det meste av arbeidermassen,
3) alle de som stammet fra den store hær av partiløse.

Disse siste var brorparten. De kom for å oppleve noe, selv om det bare ble et blodig slagsmål, altså av sensasjonslyst.

Og nettopp disse skulle bli hans ofre. Disse skulle hjelpe til å gjøre hans parti stort og med henblikk på disse laget han sine taler og ikke å forglemme sin mimikk, sine håndbevegelser. Her var det han seiret. Her følte han intuitivt, og det er det fremste tryllemiddel han eier å vite hva folket vil høre og med hvilke ønsker og sorger folket kommer, og han lovet dem alle uten unntakelse et bedre og mer forlokkende liv bare de ville velge ham, for at han skulle komme til makten.

Nasjoner, og som det synes særlig det tyske folk, er i alminnelighet lite kritisk innstillet og har bare ringe dømmekraft. Derfor ble til alle tider bare "sterke" menn avholdt av folket. Særlig kvinnene så i hitler sin avgud og gav ham sine stemmer. hitler kommer aldri til å gifte seg. Også dette skjer bevisst med henblikk på virkningen blant kvinnene. Det er derfor ikke underlig at N.S.D.A.P. fikk over 5o % kvinnelige stemmer. Her konkurrerte partiet bare med kommunistene. Ytterlighetene tiltrekker øyensynlig kvinnen. Kvinnene har avgjørende ansvar for hitlers maktovertakelse. Kommunistpartiets truende vekst, som også var et resultat av tilslutningen blant kvinnene, var i siste omgang det som foranlediget Hindenburg til å overdra hitler regjeringsdannelsen, og i og med denne var krigen alt for døren."

vvv vVv vvv

FINNLAND OG NORDEN.

Norden står tragisk splittet i dag. Sverige nøytralt, men med ensidige innrømmelser til Tyskland, Norge og Danmark okkupert av Tyskland, Finnland i forbund med Tyskland, og i krig med Russland. Island okkupert av U.S.A.

Over 90 % av det norske folk kjenner seg viss på Tysklands nederlag, mens en slik utgang av krigen i Finnland føles som en trussel mot Finnlands bestående som selvstendig stat.

Av de nordiske staters skjebne i dag er Finnlands den som vekker de sterkeste følelser i Norge. Blannet med vår sympati for et nordisk frendefolks vanskelige stilling trenger imidlertid her, som i Sverige, den følelse seg stadig sterkere fram: Finnland står i forbund med den nasjon som for oss i dag er undertrykkeren og står som barbariets inkarnasjon i Europa. Kløften mellom Finnland og Norden utvider seg og vi spør oss om det er rett først og framst å oppfatte finnene som et nordisk folk, som en del av Skandinavia. Kanskje ville en mere saklig innstilling til, og vurdering av Finnlands posisjon nå og i framtiden legge en sikrere grunn for vår holdning til dette land og vårt samarbeide med det.

"Göteborg Handels och Sjøfrtstidning" hadde 5. januar i år en ledende artikkel om Finnlands vanskelige stilling og de realpolitiske refleksjoner i denne artikkel er egnet til å klarlegge Finnlands situasjon og utsikter også her i Norge.

Hvis Finnland holder fast ved sitt forbund med Tyskland "to the bitter end", vil Finnland også måtte dele nederlaget med Tyskland, skriver avisen. Den spør om Atlanterhavsdeklarasjonen kan gi effektiv beskyttelse til Finnland og sikre dets stilling som suveren stat. Den framhever det unaturlige i en slik beskyttelse til en stat som har kjempet på den side som har gått inn for prinsipper stikk motsatte deklarasjonens egne. Tross Amerikas og Englands forståelse og sympati for Finnlands problemer har det ikke vært til å unngå at interessen for det finske folk er kjølnet ved dets våpenbrorskap med Tyskland.

Når det gjelder reorganisasjonen av det østlige Europa vil Russland ha krav på tungtveiende innflytelse, hevder Göteborgs H.och S., og det er ikke naturlig at Russland etter sine veldige ofre skulle finne seg i en dårligere strategisk og økonomisk posisjon enn før 22. juni 1941. Det er også tvilsomt om Amerika og England, i tilfelle det ikke kan oppnås overenskomst med Russland om Finnlands skjebne, er villig til å "företaga nogra voldsamma ansträngningar" for å sikre Finnlands stilling. Det bør være i Finnlands interesse i tide å bli klar over disse perspektiver og ikke feste tillit til undergjerninger, skriver avisen.

I Finnland selv føler man at det øvrige Nordens sympati er på retur. I en bok, utgitt i Stockholm i 1942, av en finsk soldat, skriver forfatteren, Erkki Järvinen. at det er tydelig ikke bare i Norge, men også for Sveriges vedkommende. Boken, som er meget klok og nøktern, har bl.a. et avsnitt "Norden och vi" som i mange retninger klarlegger Finnlands vanskeligheter for leseren og får oss til å se med større forståelse på finsk politikk. På den annen side peker den på motsetninger innen det finske folk, og vi blir klar over at det innen finsk politikk i dag er tendenser som fyller et annet nordisk folk med engstelse og uvilje. Järvinen etablerer et skille mellom det brede, demokratiske finske folk og enkelte ledende kretser innen politikk, presse og propaganda som er "antinordiska och antidemokratiska", chauvenistiske og storfinske og som betrakter Finnlands nåværende krig ikke som en forsvarskrig, men som grunnlag for finske erobringer. De beundrer nazismen, og forfatteren betrakter dem med forakt som opportunister og forsikrer at de er "endast en ringa minoritet av Finlands folk", men en minoritet med stor innflytelse. "De mindre tiltalande drag, som Finland nu utåt lägger i dagen är även en följd av førhållanden, som låter olämpliga och ovärdiga personer träde fram i landets namn", skriver forfatteren. Selv fordømmer han sterkt tyskernes voldsregime i de okkuperte land, framfor alt i Norge, men tilstår at vide kretser i Finnland vet lite om hva som foregår her, og det alminnelige folk taler lite om Norge og en stor del "är präglad av likgiltighet" overfor det norske folk. Se det er jo alltid godt å vite!

Forfatteren diskuterer også Finnlands krigsmål og forhåpninger og nevner forslagsvis Finnlands nye grense som landet øst og sør for Stalinkanalen og elven Svir. Kolahalvøen, Kvitehavskarelen og Murmanskbanen bør tilfalle Finnland, mener han.

Med den tendens som utviklingen og krigens gang i øyeblikket har, ser det smått ut med disse finske forhåpninger og med de glupske erobringsmål Mannerheim ga uttrykk for i sin deklarasjon til hæren i juni 1941. Ved en eventuell, men ytterst usannsynlig tysk seier, har Finnland utsikt til å bli en tysk vasallstat, kanskje med noen fordeler framfor de okkuperte land. Med en alliert seier for øyet vil en fortsatt krig fra finsk side mot Russland og Storbritannia stadig minske Finnlands sjangser og føre det fram mot en situasjon som vil få de alvorligste og mest vidtrekkende følger for Finnlands stilling og deltakelse i den nordiske politikk etter krigen. Vår holdning overfor Finnland bør være nøktern iakttagende og avventende. Med det bør vår undertrykkers allierte i dag være til-freds.

vvv vVv vvv

"NORGES NÆRINGSSAMBAND".

For noen tid tilbake gikk det atskillige rykter om at NS skulle få i stand en tvangsorganisering av vårt næringslivs forskjellige grener. Disse planer vakte den gang sterk motstand og den som tok initiativet, assuransesvindler Alf Whist, fant det klokest å stikke pipen i sekk, men bare for en tid. Han har nå begynt å prøve seg igjen, og klok av skade lister han seg denne gang fram på gummisåler. Nå må ingen alarmeres! Ingen oppsiktsvekkende lov eller forordning, nei, bare ganske stille sette inn "yrkesledere" i de forskjellige næringers hovedorganisasjoner, og når alle lederne er kommet på plass som ulver i fåreklær, skal hele næringslivet kobles sammen med en diktator som leder for det hele.

Alle næringsgrener skal deles inn i 10 hovedgrupper som skal dekke over alt av økonomsik virksomhet i Norge. Blant yrkene nevner vi bl.a.: handel, industri og bergverk, banker, forsikring, håndverk, fiskeri, bondenæring, offentlige yrker etc.

Det er allerede utnevnt ledere for handel og for offentlige yrker.

Når lederne er utnevnt, skal de gamle styrer behandles som nikkedukker, idet "lederne" skal få diktatorisk makt "i henhold til loven av 2o/8-1942 om foreninger og organisasjoner".

Det skal som før være bransjegrupper innen hovedorganisasjonene, men også bransjene skal ensrettes.

Foreløbig er det en hemmelighet hva "Næringssambandet" skal gjøre. Men vi kan sikkert vente oss en utsugnings- og svindelaffære av største dimensjon, antakelig ved at NS-folk skulle skaffes faktiske monopoler på visse områder ved å sørge for hvem som skulle ha rett til å drive visse yrker. Systemet vil gi den beste grobunn for økonomiske forbrytelser mot det norske folk uten at det egentlig så ut som noe annet enn alminnelige forretninger.

Men det er ingen hemmelighet at omtalte Whist skal være generalleder for denne humbug. Hans navn vil i grunnen bedre enn noe annet garantere for at noe hederlig ikke skal forekomme i sambandet. Vi tillater oss å anbefale ham å søke det franske rettsvesen om å bli strøket av dets registre over assuransesvindlere før han for alvor setter seg i spissen for Sambandet.

Lederne skal som sagt utnevnes i all stillhet på forhånd, men det er ikke NS's mening at ikke den menige hop skal få lov å utpeke noen av dem. De skal nok få velge ledere for bransjeforbundene sine. Bare ikke nå med en gang. De får vente litt. Inntil videre kan man ikke betro dem dette valg, fordi de sikkert ville ha valgt folk som ikke er NS.

Men lederne for hovedorganisasjonene kan aldri bli valgt av medlemmene. Her kan det bare brukes oppnevning.

Vi kommer nok til å få høre mere om "Norges Næringssamband".

vvv vVv vvv